

What is the relationship between the עקירה and הנחה and חילוף רשות?

תלמוד בבלי מסכת שבת דף ג עמוד א
מכל מקום, תרתי סרי הייין! - פטורי דאתי בהו לידי חיוב חטאת - קא חשיב, דלא אתי בהו לידי חיוב חטאת - לא קא חשיב.

רש"י מסכת שבת דף ג עמוד א
פטורי דאתי בהו לידי חיוב חטאת - כגון עקירות שהן תחלת המלאכה, דאיכא למגזר דילמא גמר לה, אבל הנחות - לא מצי למיתי לידי חיוב חטאת, דהא ליכא עקירה גבי האי, וארבע דקתני בכל חד - תרתי דחיובא, ועקירה דפטורא דתרתי נינהו, פשט העני ידו מלאה לפנים - הא חדא, או שנתן לתוכה בעל הבית וידו של עני היתה ריקנית - הא תרתי, וכן באידך, ורבותינו אומרים: פשיטות יד לפנים [לגבי שניהם], בין מלאה בין ריקנית - היא תחלת המעשה, והוא הוא דקחשיב, דהוו להו תרתי בעני ותרתי בבעל הבית, כל חיוב ופטור במסכת שבת - בחטאת קאי, ובשוגג.
כל הדיון היא על החשש מה יגרום להוצאה.

תוספות מסכת שבת דף ג עמוד א
פטורי דאתי לידי חיוב חטאת - מה שפירש"י דעקירות קחשיב אינו נראה לר"י חדא דעקירה בלא הוצאה אינה אלא טלטול בעלמא ואין בה דררא דחיוב חטאת כלל ועוד דלפי' הקונט' קחשיב לבע"ה ג' יציאות והכנסה אחת ולעני ג' הכנסות והוצאה אחת ועוד דלא חשיב תרתי לפטור דעני באחת ודעשיר באחת כדחשיב חיובא ברישא ומפרש ריב"א דאתי לידי חיוב חטאת היינו אותו שפושט את ידו ומכניסה או מוציאה דכוותה בבא דרישא חייב חטאת והכא פטור לפי שלא עשה כל המלאכה שחיסר ממנה מעט או עקירה או הנחה והביא ראייה מירושלמי דקאמר לא אתיא מתני' אלא פטור שנגד החיוב ומשום הכי לא חשיב אלא פטור של אותו שכנגדו חייב למעלה בבבא דרישא כגון פשט העני את ידו לפנים כו' וקתני העני חייב פטורה דידיה חשיב בבבא דסיפא בפשט העני את ידו לפנים וכו' וכן לבע"ה.

העברת הרשות היא העיקר. השינוי ברשות היא החלק החשוב בהוצאה. לא העיקריה או ההנחה.
שניהם פטורין והא איתעבידא מלאכה מביניהו - אינו קאי אמתני' שהרי רישא דשניהם פטורין דהיינו פשט העני את ידו לפנים קבעי לקמן (ד' ד.) אלא קאי אמאי דקאמר פטורי דאתי בהו לידי חיוב חטאת קחשיב אבל חטאת לית בהו אלא שניהן פטורין כדקתני מתני' ואמאי והא איתעבידא מלאכה מביניהו ולא פריך שיתחייב הראשון דאין סברא דע"י השני שעשה הנחה וגמר המלאכה יתחייב הראשון אלא אשני קא פריך שיתחייב לפי שעל ידו נגמרה המלאכה.

אולי אפשר לדייק מזה שהעיקר היא ההנחה.
אבל אפשר לדחות שכשמדובר על מי לחייב על מלאכה נחייב הגומר, בלי קשר למה נחשב לעיקר המלאכה.

תוספות מסכת שבת דף צג עמוד א
חד למעוטי זה עוקר וזה מניח - וזה כתב אות אחת ובא חברו וכתב אות שניה לא איצטריך קרא אלא אהוצאה דה"א אהכנסה ואהוצא' הוא דקפיד רחמנא וליחייב אפי' בלא הנחה.
פה תוספות אומרים שיש ה"א לחייב על החילוף רשות אפילו בלי הנחה.

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף עג עמוד א
והמוציא מרשות לרשות. פירוש והכנסה בכלל כדאיתא בשמעתא קמייא (לעיל ב' ב') דכל עקירת חפץ ממקומו תנא הוצאה קרי ליה, והיינו נמי דלא קתני המעביר ארבע אמות דהיא נמי עקירת חפץ ממקומו היא, כי המקום

ארבע אמות מן הסתם, ואפשר דמעביר תולדה היא, והיינו דאמרינן בפרק הזורק (לק' צ"ו ב') מעביר ארבע אמות ברשות הרבים הלכתא גמירי לה לחייבו משום מוציא, דאי לא אין עונשים מהלכה למשה מסיני.

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף ג עמוד א
פטורי דאתי בהו לידי חיוב חטאת חשיב. פרש"י ז"ל כגון עקירות שהן תחלת מלאכה דאיכא למיגזר דילמא גמר, אבל הנחות לא מצי למיתי לידי חיוב חטאת, ויש שפירש בהיפך, דהנחות קאמר, שבהם בא אדם לידי חיוב חטאת כשנגמרה המלאכה, ואחרים פירשו דפטורי דאתי לידי חיוב חטאת היינו מי שמוציא או הכניס ידו מרשות לרשות, ובזה תלוי עיקר חיוב חטאת, וזה נכון יותר.

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף ג עמוד א
(פטורי דאתא בהו לידי חיוב חטאת קא חשיב. פרש"י ז"ל דהיינו עקירה דמצי למיתי לידי חיוב חטאת אלו עביד הנחה, ולהאי פירושא קא חשיב פשט העני את ידו לפניו [ונטל בעה"ב מתוכה] ופשט בעה"ב את ידו ונתן העני לתוכה דהיינו שתי עקירות דעני בתרתי, ושתיים דבעה"ב בתרתי וכן פר"ח ז"ל. ואיכא דקשיא להו כיון דתרי פטורי דעני עקירות דהכנסה נינהו ותרי פטורי דבעה"ב עקירות דהוצאות אמאי חשיב להו בתרתי, ואחרים פי' שעני שפשט ידו לפניו בין מלאה בין ריקנית היא תחלת מלאכה מפני שהוא יכול ליטול ולהוציא ולבא לידי חיוב חטאת וכן של בעה"ב ותרתיה נינהו חדא דהוצאה וחדא דהכנסה, ואין זה נכון שהוא מונה מי שלא עשה תחלת מלאכה מפני שיכול הוא להתחיל בה, ועוד שהוא פטור ומותר בהכנסת היד אם לא עשה דבר אחר), ואחרים פי' שהמניח הוא העושה מלאכה ומני פטורי דאתי בהו איניש לידי חיוב חטאת דהיינו גמר המלאכה שהוא המחייב אותו חטאת, ונטל בעה"ב מתוכה חדא ונתן בתוכה והכניס חדא והיינו תרתי הכנסות דבעה"ב ושתי הוצאות דעני, וזהו הפי' הנכון משום דמתני' הני פטורי דהנחות אתא לאשמעינן דפטרינן ליה בסמוך מבעשותה, ודקא קשיא לך היכי הוו תרתי, כיון שהמלאכות ע"י שניהם משתנות זו מזו אף על פי שהוא לא מנה אלא פטור הבא לידי חיוב חטאת תרתי חשיב ליה.

- We can emphasize the עקירה, that we've removed an object from its location.
 - we define an object by being matter in a specific location (extension), by changing that you've already changed the object.
 - potentially a creative impact on the object.
- We can emphasize the הנחה, that the object is now in a new location.
 - The purpose of הוצאה is to get the object somewhere new.
 - the constructive component is only achieved with the הנחה.
- We can emphasize the העברת רשות, that the object is in a different רשות now.
 - what matters most is the fact that the object is now in a new domain, and different realm of interaction.
 - The change in public and private domain represents a change regarding something that is being used for commerce or personal use.
 - It's the substance of the change - focus on the maaseh hotzaah.
 - The constructive ends achieved in הוצאה is that it is now available for use in a different domain (donations brought to the משכן).
- Theoretically we can give them all equal weight, and then the question of which to treat as being more important would be practical: which is more risky (עיקרה), or which is

closer to the actual חיוב (the הנחה). Or which is most obviously involved in the הוצאה (the חילוף רשות).

- this could be what stands behind רש"י's take on the סוגיה.
- or he thinks the entire discussion is a practical one from the start.

חלק ב: עקירת גופו כעקירת חפץ דמי, קלוטה כמי שהונחה, והנחה על מקום ד על ד
שבת ג. "בעי מיניה" עד שבת ד. "איסור סקילה"
(נחזור לסוגיה של שתים שעשו ומפיס מורסא שבדף ג כשנדון על מלאכת מחשבת)

(למי שיש זמן מומלץ לדפדף על הראשונים על שדי גופו בתר עיקרו' בעיקר רש"י תוספות ורבינו חננאל- איך מתיחסים לידו כשגופו במקום אחר)

As we know, in order to be חייב for הוצאה you need an הנחה. On the surface, that would obviously necessitate that the object be firmly resting for either to occur.

However, we have a ר"ע וחכמים between מחלוקת תנאים as to whether we really need it to be resting physically.

Is הנחה about the momentum of the object? or simply a formal recognition of it's location?

On the one extreme we might require not only that the object be at rest, but maybe even need it to be at rest on a clearly defined spot. Potentially even a spot where we can safely assume that it will remain. On the other extreme, maybe we just need it's GPS coordinates to have changed.

גמ שבת ד עמוד א עד ו עמוד א "והזורק חייב"
(למי שיכול- גם תוס),

In this gm we discuss the potential for different understandings of הנחה ועקירה.

- קלוטה כמי שהונחה
- מהלך כעומד
- הנחה ממש
- הנחה על גבי מקום ד' על ד'

In addition, the gm suggests that we might distinguish between עקירה and הנחה for these definitions. Perhaps one of them needs a more robust parameter, while the other will suffice with a more transient one.

Additionally, the Gm suggest the converse situation. One where the object is physically in motion, but resting safely and permanently on a כלי that is floating on the water. Will we say that suffices for us, since it's in a clearly defined place, or because that place is itself moving does that undermine הנחה.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת שבת פרק א משנה א

והיסוד השלישי שלא יתחייב העוקר מרשות והניח ברשות שניה עד שיעקור ממקום שיש בו ארבעה על ארבעה ויניח במקום שיש בו ארבעה על ארבעה או יותר על כך, לפי שכל פחות משעור זה לא ינחו בו הדברים המונחים שם ולא ישארו עליו אלא אם היו דברים קטנים, וכיון שביד האדם נחים דברים גדולי הכמות ונשארים עליה כמו שנשארים הדברים הקטנים מחמת יכולת הכפיפה והפשיטה והתפיסה שיש לה לפיכך נחשבת כמקום שיש בו ארבעה על ארבעה, ומי שהניח חפץ ביד אדם כאלו הניחו בקרקע המקום שבו אותו האדם. הרמב"ם רואה את זה כחלק מקביעות הפיסית של החפץ שיהא במקום ד על ד.

תוספות מסכת שבת דף ד עמוד א

והא בעינן עקירה והנחה מעל מקום ד' - אומר ר"ת דאין רגילות להניח החפץ בפחות מד' וכן היה מסתמא במשכן ועוד אומר ר"י דאל יצא איש ממקומו משמע דקאי נמי אחפץ כלומר ממקומו של חפץ דרשין בעירובין (פ"א ד' יז:): דאל יצא אל יוציא אף על גב דפשטיה דקרא קאי אמקומו של אדם דהיינו ד' אמות מ"מ משמע נמי מקום החפץ ואין מקום חשוב בפחות מד'.

לר"ת הוי דין בחשיבות של המלאכה, אחרת לא קולטים שעבר ממקום א למקום ב. אלא רואים המעשה כאילו לא באמת העביר.

כמו הרמב"ם - דין במעשה

בניגוד לרמב"ם - לא בעיה פיסית אלא בעיה בחשיבות

לר"י הבעיה היא בעצם הרעיון של הוצאה. הוצאה היא להוציא החפצה ממקומו, ואם לא היה במקום מסויים ומוגדר, והגיע למקום חדש ומוגדר אין הוצאה. אם אין ד על ד אין מקום ואין המלאכה שייכת. ואם כן צריך גם לחשוב האם בעקירת האדם ממקומו (תחומין) יש סוג של הוצאה?

For R Akiva who says שהונחה כמי קלוטה:

ירושלמי שבת יא:א

מה בין גיטין מה בין שבת. א"ר אילא בשבת כתיב [שמות כ י] לא תעשה כל מלאכה ונעשית היא מאיליה. ברם הכא התורה אמרה [דברים כד א] ונתן בידה ברשותה

The Yerushalmi says explicitly that for ר"ע what really matters in הוצאה is the transfer of רשויות. By גיטין we care about her receiving the גט, and therefore demand it actually land in her courtyard. By שבת we care about the שינוי רשות and therefore we can accept קלוטה כמי שהונחה as קלוטה, because the important part has already happened.

